

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Methodology) แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการตามสาระสำคัญต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ตามสาระสำคัญต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบการพัฒนา

ระยะที่ 3 การทดลอง และประเมินผลการใช้รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามสาระสำคัญต่อไปนี้

1. สถานศึกษากลุ่มทดลอง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการทดลองในการวิจัย
5. การประเมินผลการใช้รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน

6. กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในจังหวัดนครพนมและจังหวัด มุกดาหาร จำนวน อำเภอ รวมทั้งสิ้น 81 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22, 2556 : 9) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
แยกตามอำเภอ

ที่	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนสถานศึกษา
1	นครพนม	เมืองนครพนม	7
2	นครพนม	ธาตุพนม	6
3	นครพนม	ปลาปาก	6
4	นครพนม	เรณูนคร	2
5	นครพนม	นาแก	5
6	นครพนม	วังยาง	2
7	นครพนม	ท่าอุเทน	6
8	นครพนม	โพนสวรรค์	2
9	นครพนม	ศรีสงคราม	6
10	นครพนม	บ้านแพง	3
11	นครพนม	นาทม	2
12	นครพนม	นาหว้า	4

ที่	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนสถานศึกษา
13	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	11
14	มุกดาหาร	คำชะอี	5
15	มุกดาหาร	ดอนตาล	3
16	มุกดาหาร	นิคมคำสร้อย	5
17	มุกดาหาร	หนองสูง	3
18	มุกดาหาร	ดงหลวง	2
19	มุกดาหาร	หว้านใหญ่	1

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่กระจายในพื้นที่ตามอำเภอทั้งในจังหวัดนครพนมและมุกดาหาร จำนวน 19 อำเภอ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 81 โรงเรียน โดยใช้วิธีการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 6 ; อ้างอิงใน รุ่งสรรค์สิงห์เลิศ, 2551 : 70-77)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในที่นี้กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าในสูตรดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1 + N(e^2)} \\ &= \frac{81}{1 + 0.20} \\ &= 67.5 \\ &= 68 \end{aligned}$$

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 68 โรงเรียน แล้วผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อมาศึกษา 68 โรงเรียน และเพื่อให้การกระจายข้อมูลในอำเภอต่าง ๆ โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ} = \frac{\text{จำนวนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนั้น} \times 68}{81}$$

1.2.2 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย เรียกว่า ระดับชั้น แล้วสุ่มหน่วยตัวอย่างจากทุกระดับชั้น จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เอากลุ่มตัวอย่างจากหน่วยแต่ละระดับชั้นตามจำนวนสัดส่วนที่กำหนดตามตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการจับสลากโดยรวบรวมรายชื่อกลุ่มตัวอย่างจนครบจำนวนที่ต้องการตามตารางที่ 8 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 8 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอต่าง ๆ

ที่	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	นครพนม	เมืองนครพนม	7	6
2	นครพนม	ธาตุพนม	6	5
3	นครพนม	ปลาปาก	6	5
4	นครพนม	เรณูนคร	2	2
5	นครพนม	นาแก	5	4
6	นครพนม	วังยาง	2	2
7	นครพนม	ท่าอุเทน	6	5
8	นครพนม	โพนสวรรค์	2	2
9	นครพนม	ศรีสงคราม	6	5
10	นครพนม	บ้านแพง	3	2

ที่	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
11	นครพนม	นาทม	2	2
12	นครพนม	นาหว้า	4	3
13	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	11	10
14	มุกดาหาร	คำชะอี	5	4
15	มุกดาหาร	ดอนตาล	3	2
16	มุกดาหาร	นิคมคำสร้อย	5	4
17	มุกดาหาร	หนองสูง	3	2
18	มุกดาหาร	ดงหลวง	2	2
19	มุกดาหาร	ห้วยน้ำใหญ่	1	1
รวม			81	68

โดยทุกสถานศึกษาใช้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนสถานศึกษาละ 10 คน ในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม รวมผู้ให้ข้อมูล $68 \times 10 = 680$ คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร ได้แก่

- 2.1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์
- 2.1.2 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
- 2.1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 2.1.4 การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมของสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุผล ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร

ได้แก่

- 2.2.1 โครงสร้างและระบบการบริหาร
- 2.2.2 การทำงานเป็นทีม
- 2.2.3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.2.4 การจูงใจ
- 2.2.5 เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน

2.3 ตัวแปรตาม คือ ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยปรับใช้และพัฒนาเครื่องมือมาจากแบบสอบถามที่มีนักวิชาการได้ทำการศึกษาไว้แล้ว และนำเครื่องมือวัดตัวนั้นมาปรับข้อความบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมดูแลให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่นำมาศึกษา 9 ปัจจัย เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยจัดเรียงเนื้อหา ข้อคำถาม ตามลำดับของปัจจัยที่นำมาศึกษามีจำนวนทั้งหมด 78 ข้อดังนี้

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์	จำนวน 10 ข้อ
2. โครงสร้างและระบบการบริหาร	จำนวน 8 ข้อ
3. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	จำนวน 8 ข้อ
4. การทำงานเป็นทีม	จำนวน 9 ข้อ
5. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	จำนวน 9 ข้อ
6. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	จำนวน 8 ข้อ
7. บรรยากาศและวัฒนธรรมของสถานศึกษา	จำนวน 9 ข้อ
8. การจูงใจ	จำนวน 9 ข้อ
9. เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน	จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการเรียนรู้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจำแนกเนื้อหาในการสอบถามออกเป็นสองประเด็นหลัก คือ เนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะด้านกระบวนการและลักษณะด้านผลลัพธ์ มีข้อคำถามทั้งหมด 23 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะด้านกระบวนการ	จำนวน 12 ข้อ
2. ลักษณะด้านผลลัพธ์	จำนวน 11 ข้อ

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 เครื่องมือทุกฉบับผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา (Content Validity) ความหมายและการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่า ข้อคำถามเกี่ยวกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้และข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่นำมาศึกษา 9 ปัจจัยนั้น เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้ เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษาที่มีความเหมาะสมและสื่อสารความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสอบถามหรือไม่ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ คือ

- 1) เป็นผู้บริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
- 2) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การและองค์การแห่งการเรียนรู้

3) สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต หรือระดับสูงกว่า ได้แก่

3.1) นายปริญญา ทรเสนา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตรวจสอบด้านเนื้อหาและโครงสร้างการวิจัย

3.2) นายศรายุทธ วังคะชาติ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตรวจสอบด้านเนื้อหาและโครงสร้างการวิจัย

3.3) อาจารย์ ดร.อวยชัย วัฒนา ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตรวจสอบด้านภาษา

3.4) อาจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ อริญญาวาส อาจารย์วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตรวจสอบด้านกรวัดและประเมินผล

3.5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ ประธานหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค ตรวจสอบด้านสถิติและการวิจัย

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเชิงโครงสร้างและ
เชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
ได้แก่ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน
50 แห่ง (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 141)

3.2.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อใช้เทคนิค (Item-total
Correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม
ด้านนั้น เลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

3.2.4 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ
โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient, รังสรรค์ สิงห์เลิศ,
2551 : 139-159) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น
สูง สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จนได้รับความ
เห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม
ตัวอย่างจริงต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22 และ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อ
การวิจัยในครั้งนี้

4.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเดินทางไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างใช้วิธีเชิญผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มารวมกันและ
แจกแบบสอบถาม จากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามทำการตอบแบบสอบถาม มีการอธิบายเพิ่มเติม
และซักถามเมื่อมีข้อสงสัย เสร็จแล้วนำไปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและ LISREL เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

สถิติบรรยาย

1. การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และระดับการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่นำมาศึกษา

สถิติอ้างอิง

1. การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาทดสอบความมีนัยสำคัญสถิติ เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุของปัจจัยทางการบริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
2. การทดสอบตัวแบบการวิจัยเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น
3. การตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบ เพื่อศึกษาภาพรวมของตัวแบบว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด โดยใช้สถิติไค-สแควร์ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง ค่า RMSEA ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ ค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน
4. การปรับตัวแบบ ผู้วิจัยปรับตัวแบบพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลักดำเนินการโดยตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ ว่ามีค่าความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีค่าใดแปลกเกินความเป็นจริงหรือไม่ และพิจารณาสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณยกกำลัง (Squared Multiple Correlation) ให้มีความเหมาะสมรวมทั้งพิจารณาค่าความสอดคล้องรวม (Overall Fit) ของตัวแบบว่าโดยภาพรวมแล้วตัวแบบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด และหยุดปรับตัวแบบเมื่อพบว่าค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานต่ำกว่า 2.00 (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 161-268)

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2 ประกอบด้วยบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ได้ผู้แทนจากกลุ่มต่างๆ อย่างครบถ้วน กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง/ชุมชน นักวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

- 1.1 เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีน่าเชื่อถือ
- 1.2 เป็นผู้ที่ยินดีให้ความร่วมมือกับการวิจัย
- 1.3 เป็นผู้ที่มีเหตุผลและกล้าแสดงความคิดเห็น
- 1.4 มีลักษณะของการเป็นตัวแทน หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยได้ในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบจำลองในการพิจารณาในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง/ชุมชน นักวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน วิพากษ์รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง/ชุมชน นักวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน วิพากษ์รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อวิพากษ์เสนอแนะรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจดบันทึกลงในแบบการวิพากษ์และข้อเสนอแนะ การบันทึกภาพและเสียงทุกเนื้อหา แล้วนำมาสรุปข้อความที่ได้บันทึกไว้และทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจารณ์และ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัย และปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์กลุ่มการวิพากษ์ และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ ว่าอยู่ในตัวแปรใดที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 และนำมาจัดกลุ่ม (Grouping) จากนั้นทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิพากษ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแบบจำลองในการพิจารณา

3.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นมาระดมสมองเพื่อวิพากษ์รูปแบบที่สร้างขึ้น และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง/ชุมชน นักวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน วิพากษ์รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ผู้วิจัยแบ่งให้หนึ่งเป็นกลุ่มย่อย และร่วมกันวิพากษ์รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำผลการเสนอแนะในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของตนเอง แล้วนำมาสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brain Storming) และนำผลการเสนอแนะปรับปรุง รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้ในระยะเวลาที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นำรูปแบบไปทดลองใช้ กับโรงเรียนโคกสว่างประชาสรรค์ โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย
2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย ซึ่งเป็นขั้นการทดลองใช้รูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

พื้นฐาน
2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบของค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน
2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเป็นของค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในการวิจัย

3.1 แบบทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3.2 ผลการปฏิบัติงานจริง

4. ขั้นตอนการทดลองในการวิจัย การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

O_1X O_2

O_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

X แทน การทำการทดลอง

O_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ก่อนดำเนินโครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลความเป็นของค์การแห่งการเรียนรู้ไว้เป็น Pretest

4.2 ขณะดำเนินโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการตามรูปแบบของค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นและสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

4.3 หลังดำเนินโครงการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลความเป็นของค์การแห่งการเรียนรู้ไว้เป็น Posttest

5. ประเมินผลการใช้รูปแบบของค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยใช้เครื่องมือทดสอบก่อนทดลองและหลังทดลอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล MANOVA โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05